

Csoma Mózes

Korea-közi feszültség: a Cshonan korvett elsüllyedése és következményei

Jelen írásában az ELTE Bölcsészettudományi kar Koreai Tanszékének adjunktusa a dél-koreai Cshonan korvett elsüllyedésének körülményeit és lehetséges politikai következményeit vizsgálja.

2010. március 26-án a Sárga-tengeren elsüllyedt a dél-koreai haditengerészet kötelékébe tartozó Cshonan (Cheonan; jelentése Mennyei Béke) korvett. A hadihajó fedélzetén 104 tengerész tartózkodott, közülük csak 58-at sikerült kimenteni. Az első jelentések még arról szóltak, hogy a korvetten ismeretlen eredetű robbanás történt, majd a szöuli katonai hírszerzés közölte, hogy valószínűsíthetően egy észak-koreai tengeralattjáróról indított torpedó találta el. A KCNA hivatalos phenjani hírügynökség ugyanakkor kategorikusan cáfolta, hogy az országnak bármi köze lenne a hadihajó katasztrófájához.

Május 20-án egy dél-koreai vezetésű nemzetközi vizsgálóbizottság bejelentette, hogy a Cshonan elsüllyedését kétségkívül egy észak-koreai eredetű torpedó okozta. A fejlemények nyomán a két Korea viszonya évtizedes mélypontra zuhan, az ezredforduló idején megkezdődött enyhülési folyamat eredményei megsemmisülni látszanak.

A korvett elsüllyedésének helyszíne

Az incidens a megosztott félsziget nyugati partvidékén húzódó úgynevezett északi korlátozó vonal (*North Limit Line – NLL*) közelében zajlott le. A vonalat még az

Egyesült Államok jelölte ki a két országot hermetikusan elválasztó demilitarizált övezet nyugati meghosszabbításaként, létjogosultságát azonban a phenjani rezsim nem ismeri el. A vitatott hovartartozású térségben az elmúlt évek során már számos alkalommal került sor fegyveres összecsapásokra, rendszerint akkor, amikor a phenjani vezetés magára akarta irányítani a nemzetközi közvélemény figyelmét. 2002 júniusában a KNDK rendkívül féltékenyen szemlélte a Dél-Koreában és Japánban rendezett labdarúgó-világbajnokság sikerét, majd a tengeri határvonalat átszelve északi naszádok tüzet nyitottak déli járőrhajókra. Az összecsapás következtében egy déli hajó elsüllyedt, négy katona meghalt és többen megsérültek. Legutóbb pedig 2009 novemberében zajlott le hasonló esemény, amikor a déli Incshon kikötővárostól 220 kilométerre lévő Teconsong-sziget közelében egy északi hadihajó megsértette a két ország közti határvonalat. A szöuli haditengerészet közleménye szerint a behatolót kétszer figyelmeztették, mielőtt célzott lövéseket adtak volna le. Az északiak viszonozták a tüzet, a két percig tartó tűzpárbaj során a déli őrnaszád összesen 15 találatot kapott. Az incidensnek déli részről nem voltak áldozatai.

2010. március 26-án éjszaka a Pegnyong- (Baeknyong-; jelentése Fehér Szárny) szí-



get közelében bekövetkezett a Cshonan korvett katasztrófája. A sziget meglehetősen távol helyezkedik el a dél-koreai szárazföldtől, ugyanakkor csak egy keskeny csatorna választja el az észak-koreai partoktól. A Pegnyong-sziget az amerikai–dél-koreai haderők egyik legfontosabb hírszerzési bázisa, amelynek közelében rendszeresen zajlanak hadgyakorlatok. A korvett tragédiájának idején is négy amerikai hadihajó tartózkodott a sziget közelében a Foal Eagle gyakorlat keretében.

A korvett elsüllyedését követő fejlemények

A Cshonan elsüllyedése a dél-koreai haditengerészet legsúlyosabb katasztrófája volt 1974 óta, amikor egy csapatszállító hajó felborulása 159 tengerész halálát okozta. A Cshonan elsüllyedését követő napokban a dél-koreai kormányzat igyekezett mindent megtenni az esetleges túlélők megtalálása és kimentése érdekében. A katasztrófa okai azonban nem voltak egyértelműek.

2010. március 29-én az Egyesült Államok külügyminiszter-helyettese Washingtonban újságírói kérdésre válaszolva közölte, hogy az amerikai kormányzat egyelőre nem látja úgy, hogy a KNDK érintett lenne a hadihajó elsüllyedésében. Egy nappal később Li Mjong Bak (Lee Myung-bak) dél-koreai elnök a katasztrófa helyszínére látogatva „gyors és tudományos” vizsgálatot kért a hadseregtől. A szöuli médiában eközben felvetődött annak a lehetősége, hogy a korvett elsüllyedését esetleg egy tengeri akna okozhatta, amely északról sodródhatott át a déli vizekre. Erre reagálva Kim Te Jong (Kim Tae-young) nemzetvédelmi miniszter közölte, hogy a hadsereg minden felmerülő lehetőséget kivizsgál, beleértve a KNDK esetleges érin-

tettségét is. Ezzel egyidejűleg az ország haditengerészete kizártnak minősítette, hogy a hadihajó pusztulását valamiféle belső robbanás okozta volna.

Nem sokkal a hadihajó elsüllyedését követően Li Mjong Bak elnök telefonos beszélgetést folytatott Barack Obama amerikai elnökkel. A szöuli elnöki hivatal sajtónyilatkozata szerint az amerikai elnök részvétét nyilvánította az áldozatok hozzátartozóinak, valamint teljes körű segítséget ajánlott koreai kollégájának az eltűnt matrózok kereséséhez és a katasztrófa okainak kivizsgálásához. A sajtónyilatkozat szerint Li elnök a felajánlást megköszönve közölte, hogy a korvett elsüllyedésének okai még nem tisztázottak, a vizsgálat végeredményéhez időre és fejlett technikára van szükség.

2010. április 1-jén a szöuli nemzetvédelmi minisztérium közölte, hogy a Cshonan elsüllyedésének idején nem érzékelték egyetlen észak-koreai tengeralattjárót sem a vitatott határvonal körzetében, ugyanakkor a haditengerészet egy másik hajója lövéseket adott le egy azonosítatlan célpontra, amelyről utóbb kiderült, hogy valószínűleg egy madárraj volt. Egy nappal később Kim Te Jong nemzetvédelmi miniszter közölte, jóval nagyobb az esélye annak, hogy nem tengeri akna, hanem egy torpedó okozta a korvett elsüllyedését. Április 6-án viszont Walter Sharp tábornok, az Egyesült Államok Dél-Koreában állomásozó erőinek (*United States Forces Korea – USFK*) főparancsnoka kijelentette, hogy országa nem lát semmiféle kapcsolatot a hadihajó tragédiája és a phenjani rezsim között. Pár nappal később Li Mjong Bak elnök az Egyesült Államokba utazott, hogy részt vegyen a negyven ország vezetőjének részvételével megrendezett Nukleáris Biztonsági Világkonferencián, ahol megbeszéléseket folytatott Obama elnökkel is. A dél-koreai diplomácia

egyértelmű sikerét jelzi az itt született döntés arról, hogy az ország adhat helyet a következő Nukleáris Biztonsági Világkonferencia megrendezésének, amely korántsem burkolt nyomásgyakorlásként értelmezhető a phenjani rezsimmel szemben.

A katasztrófa okainak kiderítése

A szöuli kormányzat nemzetközi szakértők bevonását is kezdeményezte a történetek kivizsgálásába: már kezdetben amerikai, brit, ausztrál, valamint svéd részvételről lehetett hallani. A szöuli nemzetvédelmi minisztérium a vizsgálóbizottság két vezetőjének egy neves koreai tudóst, valamint a fegyveres erők egy tábornokát jelölte ki. Jun Dok Jong (Yoon Duk-yong) professzor április közepén már egy külső robbanásban jelölte meg a hadihajó elsüllyedésének okát. Április 17-én a phenjani rezsím elsőként nyilatkozott a Cshonan korvett elsüllyedéséről, amelyet

Az öngyilkos bevetésre tervezett japán mini tengeralattjárók egyik fő bázisa a koreai Csedzsu-szigeten volt. 1943-tól a sziget az anyaország belső védelmi körének délnyugati központjává lépett elő, így a szigetlakók munkájával a Szongak-szan (Songak-san) nevű hegy tengerparti szakaszánál alagutakat robbantottak a meredek sziklafalba, hogy a Kaitenek állomáshelyeül szolgáljanak. A tengeralattjárókat szabványos torpedók átalakításával készítették: a megháromszorozott robbanófej mögött irányítókabint alakítottak ki. A császári haditengerészet nagy reményeket fűzött az öngyilkos tengeralattjárók bevetéséhez. A Kaiteneket anya-tengeralattjárókon szállították az amerikai hadihajók közelébe, majd a lecsatlakozást követően a támadóegységek periszkopmélységen indultak a célpont felé. Az emberi irányítású torpedók küldetése harminccsomsós rohammal ért véget.

A témáról bővebben: Csoma Mózes: *Korea – egy nemzet, két ország*. Napvilág. Budapest, 2008. pp. 31–32.

tragikus balesetként említettek, visszautasítva bármiféle érintettségüket a történetekkel kapcsolatban.

A hadihajó kiemelt darabjait közben a Szöültől délnyugatra lévő Pjongtek (Pyongtaek) kikötővárosba szállították, ahol megkezdődött a maradványok részletes elemzése. Az első vizsgálatok már megerősítették a külső robbanásról szóló feltételezéseket. A dél-koreai diplomácia vezetője több fórumon is felvetette, hogy amennyiben bebizonyosodna a KNDK érintettsége a Cshonan tragédiájában, az ügyet az ENSZ Biztonsági Tanácsa elé fogják vinni. Április 19-én az Egyesült Államok is támogatásáról biztosította a javaslatot. A phenjani rezsím folyamatosan tagadta, hogy köze lenne a hajó elsüllyedéséhez, majd felajánlotta, hogy képviselői részt vennének a történet kivizsgálásában.

A világ nagy hírügynökségei április 22-én számoltak be arról, hogy a dél-koreai katonai hírszerzés álláspontja szerint a hadihajót egy észak-koreai tengeralattjáróról kilőtt, 200 kilogrammos robbanótöltetű nehéztorpedó találta el. A *Csoszon Ilbo* című konzervatív szöuli napilap egyidejűleg arról is beszámolt, hogy a KNDK emberi irányítású torpedóegységeket állomásoztat a térségben, amelyek képesek öngyilkos támadásokat végrehajtani. Az emberi torpedók létezése nem teljesen légből kapott: a második világháború utolsó hónapjaiban a japán haditengerészet valóban bevetett hasonló támadóegységeket az amerikai hadihajók ellen. A Kaiten néven ismert öngyilkos egységek számára a Koreai-félszigeten is építettek támaszpontokat.

Április 25-én a szöuli *Yonhap* hírügynökség szakértői véleményekre hivatkozva közölte, a közvetlen torpedótalálatnál nagyobb az esélye annak, hogy a hajótest közelében történt nagyerejű robbanás küldte hullámsírba a korvetet. A hónap vé-



gén Kim Te Jong nemzetvédelmi miniszter már egyértelműen egy torpedótámadásról tett említést. Az Egyesült Államok óvatosan reagált a kijelentésre, a folyamatban lévő vizsgálat eredményének kivárását hangsúlyozva. A dél-koreai diplomácia eközben lépéseket tett, hogy megszerezze Kína és Oroszország támogatását az ügy ENSZ BT előtti tárgyalásához.

Április 30-án Li Mjong Bak elnök részt vett a sanghaji világkiállítás megnyitóján, ahol támogatást kért Hu Csin-tao (Hu Jin-tao) kínai államfőtől a KNDK felelősségre vonásához. A találkozón Hu elnök részvétét nyilvánította az áldozatok hozzátartozóinak. Az expo megnyitóján egyébként részt vett a phenjani rezsim második embere, a jelenleg 82 éves Kim Jong Nam (Kim Young-nam) is. A szülői sajtó által közzétett felvételek tanúsága szerint a dél-koreai elnök és az agg phenjani politikus egy légtérben tartózkodott ugyan, de nem váltottak szót egymással. Pár nappal később Kim Dzsong Il (Kim Jong-il) észak-koreai vezető is Kínába utazott, hogy tárgyalásokat folytasson Hu elnökkel. A látogatás miatt váltakozó intenzitású feszültség vette kezdetét Dél-Korea és Kína között. A szülői döntéshozók azt kifogásolták, hogy a Cshonan-ügy megoldatlansága ellenére a pekingi vezetés hozzájárult Kim beutazásához. A kínai külügyi szóvivő azonban a külföldi országok vezetőinek fogadását kínai belügynek minősítette. A hivatalos megfogalmazás szerint a KNDK „megfelelő környezetet” kíván teremteni a pekingi székhelyű hatoldalú tárgyalásokhoz való visszatérésre.

Kim Dzsong Il kínai tárgyalásainak kapcsán az Egyesült Államok ismételten sürgette a KNDK-t, hogy térjen vissza a pekingi székhelyű hatoldalú tárgyalásokhoz. A dél-koreai kormányzat ugyanakkor közölte, hogy addig nem látja értelmét a tárgyalásorozat felújításának, amíg a Cshonan katasztrófája nem tisztázódik. Eközben a ha-

dihajó kiemelt maradványainak vizsgálata során egy idegen támadófegyver nyomaira bukkantak. A fellelt alumínium-magnézium ötvözet és az RDX-robbanóanyag jelenléte kezdetben a német Atlas Elektronik GmbH által gyártott közepes torpedóra utalt, amit a világ kilenc országának haditengerészete rendszeresített. Dél-Korea is használja a típust, ellenben a KNDK hivatalosan nem rendelkezik ilyen torpedóval. Később a szakértői vizsgálatokra hivatkozva olyan értesülések is napvilágot láttak, hogy a hadihajó tragédiáját egy kínai gyártmányú torpedó okozta, amelynek maradványain kínai és orosz nyelvű felirat is szerepel.

A nemzetközi vizsgálóbizottság megállapításai

Végül is május 20-án a dél-koreai vezetésű – amerikai, angol, kanadai, ausztrál, valamint svéd szakértőkből álló – vizsgálóbizottság egyértelműen Észak-Koreát jelölte meg a hadihajó tragédiájának felelőseként. A közzétett dokumentum szerint egyértelműen kizárható, hogy a Cshonan elsüllyedését belső robbanás okozta volna, mivel az üzemanyagtartály és dízelmotorok környékén semmiféle erre utaló nyomot nem találtak. Ugyanígy kizárható, hogy a hajó vesztét egy tengeri akna okozta volna: a lebegő akna esetében a hajó oldalán látszania kellene a robbanás ütötte lyuknak, a rögzített akna esetében pedig nyoma lenne a tengerfenéken lévő rögzítő elemnek. A Cshonan katasztrófáját így csak egy torpedótámadás okozhatta. Mivel a kettétört hajótesten nincs nyoma a támadóeszköz behatolásának, az látszik a legvalószínűbbnek, hogy a nagy erejű robbanás közvetlenül a hajó alatt következett be. Ezt támasztja alá a túlélők által említett feltörő vízoszlop is.

A vizsgálóbizottság egy speciális hálóval kutatta át a tengerfeneket, hogy a támadó-fegyver maradványaira bukkanhassanak. A közzétett jelentés szerint megtalálták egy CHT-02D típusjelű torpedó maradványait, amelynek észak-koreai eredete egyértelműen bizonyítható. A dokumentum szerint a fenti támadóeszközt csak a KNDK gyártja, sőt a típus szerepel a phenjani exporttermékeket bemutató katalógusban is. A jelentés továbbá bemutat egy koreai betűkkel írt jelzést, amit a maradványok belsejében találtak meg. A dokumentum hírszerzési értesülésekre és műholdas megfigyelésekre hivatkozva megállapítja azt is, hogy a Cshonan katasztrófájának idején több észak-koreai mini tengeralattjáró is elhagyta a támaszpontját az ország nyugati partvidékén. A jelentés konklúziója tehát az, hogy a dél-koreai korvettet egy észak-koreai mini tengeralattjáróról kilőtt torpedó pusztította el.

Az idén nyáron hatvan éve kitört koreai háború óta a Cshonan korvett elsüllyesztése volt az egyik legsúlyosabb incidens a két koreai állam viszonyában. Li Mjong Bak dél-koreai elnök május 24-i beszédében a történetet katonai támadásnak minősítette, valamint közölte, hogy országa gyakorlatilag megszakít minden kapcsolatot Észak-Koreával. Az elnök kijelentette, hogy a jövőben Dél-Korea bármilyen ellenséges provokáció esetén élni fog az önvédelemhez való jogával. A szöuli nemzetvédelmi minisztérium közölte, hogy több éves kihagyás után a hadsereg újra megkezdte az északra irányuló propaganda-tevékenységet: a demilitarizált övezetnél üzembe helyezik a propagandaadásokat továbbbító megafonokat, megindítják a Szabadság hangja nevű FM rádióadást, valamint röplapok szórása is felvetődött. A phenjani rezsim mindezt háborús oknak minősítette, és kilátásba helyezte a megafonok szétlövését is. Mindezzel párhuzamosan a dél-koreai diplomácia kezdeményezte, hogy az ENSZ

Biztonsági Tanácsa foglalkozzon a KNDK felelősségre vonásával.

A vizsgálóbizottság jelentésének visszhangja

A vizsgálóbizottság jelentésének közzétételét követően az Egyesült Államok a hadihajó elsüllyesztését a koreai háborút lezáró fegyverszünet megsértéseként értékelte. A Fehér Ház továbbá közölte, hogy a jelentésben tükröződik a bizonyítékok tárgyilagos és tudományos feldolgozottsága. Nagy-Britannia szintén elítélte a történetet, és a brit diplomácia vezetője a nemzetközi közösséggel karöltve adandó megfelelő választ helyezte kilátásba. Hatojama Jukio (Hatoyama Yukio) pár nappal később lemondott japán miniszterelnök kijelentette, hogy országa teljes mértékben osztja a dél-koreai kormányzat álláspontját a korvett tragédiájával kapcsolatban. A szigetország külügyminisztere a kemény válasz szükségességét hangsúlyozta. Az Európai Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének nyilatkozatával egyetemben május 25-én a magyar külügyminisztérium is elítélte a hadihajó elsüllyesztését.

A KNDK külügyminisztériuma ugyanakkor ismételten tagadta, hogy az országnak bármi köze lenne a hadihajó tragédiájához. A KCNA hivatalos phenjani hírügynökség által közzétett nyilatkozatban a vizsgálóbizottság megállapításait koholmánynak minősítették, valamint a történetért az Egyesült Államokra és Dél-Koreára hárították a felelősséget. A phenjani álláspont szerint a hadihajó elsüllyesztése jó ürügyet szolgáltat az Egyesült Államok számára, hogy ne kelljen áthelyeznie az Okinava-szigeten lévő Futenma légibázist. Mint ismeretes, a tavaly augusztusban megválasztott Hatojama Jukio japán miniszterelnök egyik fő választási ígérete az



volt, hogy a helyiek évtizedes követelésének megfelelően elköltözteti a létesítményt. A miniszterelnök május elején ismerte el, hogy nem tudja teljesíteni vállalását, majd a hónap végén a sziget kormányzójától és a helyi lakosságtól bocsánatot kérve közölte, hogy az észak-koreai fenyegetés miatt nem lehet megszüntetni az amerikai katonai jelenlétet. A választási ígéret megszegése végül is június elején Hatojama Jukio miniszterelnök lemondásához vezetett.

A Cshonan katasztrófájával kapcsolatosan más felvetések is megfogalmazódtak. Még a nemzetközi vizsgálóbizottság jelentésének közzététele előtt a *Japan Focus* című folyóiratban megjelent egy tanulmány, amelynek szerzője úgy véli, hogy a legjobb minőségű radarral és szonárral felszerelt dél-koreai hadihajó aligha eshetett áldozatul az elavult technológiájú észak-koreai haditengerészetnek. Tanaka Szakai (Tanaka Sakai) a japán értesüléseket és a dél-koreai médiában bemutatott felvételeket alapul véve arra a megállapításra jutott, hogy a Cshonan tragédiájával egy időben egy másik vízi jármű – vélhetően amerikai tengeralattjáró – is elsüllyedt a Peknyong-sziget közelében. Tanaka szerint tehát a Cshonan korvett vesztét a térségben zajló Foal Eagle hadgyakorlat közbeni baráti tűz okozta. A fenti elméletet látszik alátámasztani az is, hogy a másik vízi jármű elsüllyedésének feltételezett helyszínén talált holttestet – a szöuli KBS tévécsatorna felvételének tanúsága szerint – az amerikai haditengerészet helikoptere szállította el.

A nemzetközi vizsgálóbizottság által közzétett jelentés ellenére Dmitrij Medvegyev orosz elnök május végén további kutatások céljából négytagú küldöttséget menesztett Szöulba. A tengeralattjáró- és torpedószakértőkből álló csoport egy hétig vizsgálódott az országban. Konsztantyin Vnukov szöuli orosz nagykövét július elejére valószínűsítette a szakértői vizsgálat végered-

ményének elkészültét. A szöuli sajtóban megjelent értesülés szerint az orosz küldöttség egyik tagja azt mondta, hogy a Cshonan katasztrófájának okait ugyanolyan nehéz megtalálni, mint az egy évtizeddel ezelőtt elsüllyedt Kurszk tengeralattjárót.

A Korea-közi kapcsolatok mélypontra jutása

A Koreai-félsziget két államának rendkívül feszült viszonya lényegében egyet jelent az 1998–2007 között regnált baloldali szöuli kormányzat megbékélési politikájának kudarcával. A néhai Kim De Dzsung (Kim Dae-jung) elnök az ország első balközép irányultságú államfőjeként 2000 júniusában Phenjanba utazva találkozott Kim Dzsong Illel. A baloldali szöuli kormányzat az üzlet és a politika szétválasztásának jelszavával arra ösztönözte a déli cégeket, hogy hajtsanak végre működő tőkebefektetéseket a KNDK-ban. A beruházások éllövása a Hyundai vállalatcsoport lett. Előbb megszervezték a déli turistacsoportok rendszeres beutazását az északi Gyémánt-hegységbe, majd 2004-ben beindították a keszongi ipari parkot. A helyi munkaerő olcsóságát 103 különféle déli cég használja ki, az általuk jelenleg foglalkoztatott kb. 38 ezer északi munkásnak havi 70 dolláros alapbért fizetve.

Kim De Dzsung hivatali utódja, a korábban emberjogi ügyvédként tevékenykedő Ro Mu Hjon (Ro Moo-hyun) elnök 2003-ban vette át a KNDK felé irányuló mosolydiplomáciát. 2007 októberében Ro elnök a demilitarizált övezeten áthaladva ellátogatott Phenjanba, bár a déli lakosság nagy része már egyre inkább fenntartásokkal kezelte a megbékélési politikát. A szöuli kormányzat és a nagyvállalatok által északra juttatott dollármilliók ellenére ugyanis a phenjani rezsim tovább folytatta katonai célú atomprogramját, és többször hajtott végre a tér-

Ro Mu Hjon a Koreai Köztársaság második balközép irányultságú államfője volt, aki 2003-ban vette át az ország irányítását a béke Nobel-díjas Kim De Dzsungtól. Ro 1946-ban született a félsziget délkeleti részén lévő Kimhe város közelében. A katonai diktatúra időszakában védőügyvédként dolgozott: részt vett az államellenes szervezkedés vádjával letartóztatott diákok védelmében, majd 1987 tavaszán a demokráciát és a közvetlen elnökválasztást követelő megmozdulások egyik vezetője lett.

Már elnökké választását megelőzően folyamatos támadások érték a katonai diktatúra politikai örökösének tekinthető konzervatív oldal részéről. 2004 márciusában a dél-koreai belpolitika első bizalmatlansági indítványát kezdeményezték ellene, amellyel fel is függesztették jogai gyakorlásában. Az alkotmánybíróság döntése értelmében végül is hivatalában maradhatott, de a konzervatív oldal soha nem akarta elfogadni az ország elsőszámú vezetőjének.

ség biztonságát veszélyeztető ballisztikus-rakéta-kísérleteket.

Tíz év baloldali kormányzást követően 2008 tavaszán konzervatív politikus költözött a szöuli elnöki rezidenciára. A korábban szöuli főpolgármesterként tevékenykedett Li Mjong Bak elnök keményvonalas politikát hirdetett a phenjani rezsim irányába, amelynek részeként a gazdasági együttműködés további bővítését feltételekhez kötötte. A feszült légkörben előbb a keszongi ipari parkba irányuló vasúti forgalom állt le, majd 2008 nyarán a Gyémánt-hegységbe irányuló turizmust függesztették fel. Az elmúlt másfél évben a KNDK több ballisztikusrakéta-kísérletet hajtott végre, 2009 májusában pedig sor került az ország második nukleáris próbarobbantására is. Szakértők szerint a KNDK harciasága elsősorban a központi hatalom erejének demonstrálását és az ország belső problémáinak elkendőzését szolgálja. A phenjani rezsim ugyanis hatalomátadás előtt áll, mivel a jelenleg 68 éves Kim

Dzsong II súlyos egészségi problémákkal küzd. A kudarcba fulladt megbékélési politika végére a közös ipari park bezárása tehet pontot, amelynek első számú kárvallottjai az észak–déli gazdasági kapcsolatoknak bizalmat szavazó déli cégek lehetnek.

A Koreai-félsziget két államának belső viszonyai

Az elmúlt hetekben a dél-koreai kormányzat az ENSZ Biztonsági Tanácsa elé vitte az elszüllyedt hadihajó ügyét. A KNDK felelősségre vonása lényegében az orosz és a kínai állásponttól függ. A fokozódó feszültség árnyékában a félsziget mindkét részén fontos belpolitikai események történtek. Dél-Koreában június elején helyhatósági választásokra került sor, amelyen a kormányzó konzervatív oldal vereséget szenvedett. A kormányoldal ugyanakkor sikeresen megszerezte a szöuli főpolgármesteri posztot. Ennek jelentősége azért nagy, mert a poszt betöltője általában jó eséllyel indulhat a soron következő elnökválasztáson is (Li Mjong Bak jelenlegi államfő korábban szintén a szöuli főpolgármesteri posztot töltötte be). Észak-Koreában Kim Dzsong II kezdeményezésére új miniszterelnököt neveztek ki, valamint lecserélték a gazdaságpolitikai vezetők nagy részét. A változások ugyanakkor érintetlenül hagyták a fegyveres erőket és a külügyi apparátust irányító döntéshozókat. Az egyetlen kivétel az, hogy Kim Dzsong II az ország legfelsőbb döntéshozó szervének, az alapvetően katonai testületként funkcionáló Nemzetvédelmi Bizottságnak az elnökhelyettesi posztjára a saját sógorát nevezte ki. A jelenleg 64 éves Csang Szong Thek (Chang Seong-thaek) tavaly áprilisa óta tagja a testületnek, és a szöuli elemzők szerint nagyon fontos szerepet tölt be a Kim-klán következő generációjának hatalomra juttatásában.



A szülői székhelyű Egyesítési Kutatóintézet (KINU) tanulmánya szerint Kim Dzsong Il uralma rövidesen véget ér. A szülői kutatók úgy vélik, hogy 2012-ig a jelenlegi vezető halálával vagy döntésképtelenné válásával három lehetséges alternatívára kell felkészülni. Először is elképzelhető, hogy sikerül végrehajtani a hatalom átadását a harmadik generációnak. Kim Dzsong Il tavaly januárban nevezte ki leendő örökösének harmadik fiát, a most 27 éves Kim Dzsong Unt, bár az utódlási hadművelet

kisiklásával a Kim-klán véglegesen is eltűnhet a hatalom középpontjából. Másodszor, fel kell készülni a katonai hatalomátvételre is, különösen akkor, ha felkelés vagy humanitárius katasztrófa törne ki az országban. És végezetül az is előfordulhat, hogy a katonai hatalomátvétel esetén nem testületi vezetés jönne létre, hanem a hatvanas évekbeli Dél-Koreához hasonlóan egy magas rangú katonatiszt vállalja az ország egyszemélyes irányításának és modernizálásának feladatát. ■

Irodalom

- Wayne Madsen: Beijing Suspects False Flag Attack on South Korean Corvette. *Global Research*, 2010. május 31. www.globalresearch.ca.
- U.S. sees no evidence to prove N. Korea's involvement: State Dept. *Yonhap News*, 2010. március 30. www.yonhapnews.co.kr.
- President Lee visits island near border with N. Korea. *Yonhap News*, 2010. március 30.
- Lee says probe into sunken ship to affect Seoul's international credibility. *Yonhap News*, 2010. április 1.
- No N. Korean submarine detected on night navy ship sank: officials. *Yonhap News*, 2010. április 1.
- U.S. sees no link between N. Korea and sinking of S. Korean ship: USFK chief. *Yonhap News*, 2010. április 6.
- Chief investigator cites 'external explosion' as likely cause of naval ship sinking. *Yonhap News*, 2010. április 16.
- U.S. supports U.N. action on ship sinking if N. Korea's involvement is confirmed: State Dept. *Yonhap News*, 2010. április 20.
- 'Human Torpedoes' Are the North's Secret Naval Weapon. *The Chosun Ilbo*, 2010. április 22. www.chosun.com.
- Warship sinking caused by close-range external explosion: officials. *Yonhap News*, 2010. április 25.
- Csoma Mózes: Kim Dzsong Il titokzatos útja Kínába. *Népszabadság*, 2010. május 7. www.nol.hu.
- U.S. hopes China persuades Kim Jong-il to return to 6-way talks: State Dept. *Yonhap News*, 2010. május 5.
- N. Korea used Chinese-made torpedo in attack on S. Korean ship: source. *Yonhap News*, 2010. május 19.
- Investigation Result on the Sinking of Republic of Korea Ship (ROKS) „Cheonan”. *Ministry of National Defense. Republic of Korea*. 2010. május 20. www.mnd.go.kr.
- Csoma Mózes: Harckészültség, propagandaadás. *Népszabadság*, 2010. május 26.
- KCNA: Who Got Benefit from 'Cheonan Case'. *Korean Central News Agency*. 2010. május 26. www.kcna.co.jp.
- Tanaka Sakai: Who Sank the South Korean Warship Cheonan? A New Stage in the US–Korean War and US–China Relations. *Japan Focus*, 2010. május 7. www.japanfocus.org.
- Russia yet to analyze results of int'l probe into ship sinking: envoy. *Yonhap News*, 2010. június 16.
- Csoma Mózes: Dél-Korea váгна először oda Északnak. In: *Népszabadság*. 2010. január 20.